

Таким образом, следует сделать вывод, что ответственность – первоочередный фактор лидерства, ведь лидер — это обыкновенный человек с необыкновенной решимостью.

Список літератури:

1. Шарма Р. Лидер без титула / Робин Шарма. – Москва: ООО "Издательство АСТ", 2014. – 260 с.
2. Новикова Г. Лидерство и руководство. Развитие управленческих компетенций / Г. Новикова, А. Богач. – Санкт-Петербург: БХВ-Петербург, 2016. – 240 с.
3. Стасюк И. Лидерство – это ответственность! [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.personal-trening.com/node/848>

*Семке Н. М.
м. Харьков, Україна*

ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА

В сучасному українському суспільстві активно обговорюються і досліджуються проблеми формування гендерної рівності. Ці проблеми стосуються усіх сфер функціонування суспільства і особливо політичної.

Лідерство – універсальний за своєю природою феномен суспільного життя. Воно існує скрізь від будь-якої малої групи до мега організацій як державного так і світового рівня. Політичне лідерство є різновидом соціального лідерства, яке пов'язане з управлінням державними та суспільними процесами.

Довгий час лідерство як соціально-психологічний феномен вивчалось без врахування статі. І тільки в середині 70-х років ХХ ст. з'являються гендерні дослідження політичного лідерства. Їх предмет – це дослідження жіночих і чоловічих особливостей мислення, психології, поведінки, мови, економічної поведінки, політичної участі та участі в культурній традиції, тощо. [1]

Можна виділити два підходи до вивчення жіночого політичного лідерства і оцінки його ефективності: гендерно-нейтральний та гендерно-чуттєвий. Гендерно-нейтральний підхід ідеологічно пов'язаний з ліберальним напрямом у жіночому русі, заснований на визнанні принципів гендерної рівності та відсутності гендерних відмінностей у полі-

тичній сфері. Гендерно-чуттєвий підхід акцентує увагу на гендерних відмінностях у цінностях, пріоритетах і стратегіях жінок-політиків, їх особливу роль та призначення у владі.

Міжнародна політична практика свідчить, що конструктивне поєднання гендерних ролей в політичній діяльності, пропорційна представленість в ній лідерів від жінок і чоловіків суттєво впливає на розвиток суспільства. Так, у країнах із високим рівнем жіночого представництва у структурах влади (наприклад доля жінок в парламентах Данії -38%, Норвегії – 40%, Фінляндії – 42%, Швеції – 44%) досягнуто високого рівня життя, ефективно вирішуються проблеми екології та захисту довкілля, освіти, охорони здоров'я.

В гендерних дослідженнях політичного лідерства особлива увага приділяється вивченню шляхів залучення жінок на високі керівні посади, тобто президентів та прем'єр міністрів. В літературі виділяють три основні напрямки що сприяли набуття жінками вершин влади.

Перший напрямок виділяють за географічною ознакою і умовно називають «азійським». Жінка стає головою держави або уряду як вдова або донька загиблого лідера країни. Прикладом таких політичних лідерів є Сірімаво Бандаранаїке — шрі-ланкійський політичний діяч, Індіра Ганді (Індія), Корасон Акіно (Філіппіни), Беназір Бхутто (Пакистан) та ін.

Другий напрямок одержав назву «кризового». Вважається, що саме кризовий стан суспільства та запит на нового неординарного лідера відкрив дорогу до вершин влади Голді Меір (Ізраїль 1969 р.), Маргарет Тетчер (Великобританія 1975 р.), Ганні Сухоцькій (Польща 1992 р.), Тансу Чиллер (Туреччина 1993).

Третій напрямок пов'язують з діяльністю політичних партій та залученню ними жінок на виборні посади. Умовно цей шлях жінок на вищі керівні посади в країні називають соціал-демократичним або «скандинавським». Його сутність в тім, що політичні партії для залучення жінок до політичної сфери використовують механізм виборчих квот. Квоти – це засіб, який гарантує, що члени групи виборців, наприклад, жінки, увійшли у встановленій мінімальній кількості до складу представницьких установ – як делегати, кандидати або обрані посадовці. Приблизно у 50 країнах прийнято закон про кандидатські квоти, які гарантують, що жінки складуть певний відсоток кандидатів на політичні посади. Сотні політичних партій ще у 30 країнах добровільно прийняли власні квоти для жінок. Проте, практика кандидатських квот тільки тоді буде успішною, якщо кандидатури жінок розміщуються на

«виграшних» позиціях у партійному списку, а за недотримання квот передбачені санкції.

Україна займає 109 місце з 141 країн по кількості жінок в парламенті (12%). У 2013 році в країні була встановлена гендерна квота, що закріплює за жінками 30% місць у виборчих списках партій, проте на останніх парламентських виборах норма не дала ефекту — вона стосувалася виборчих списків, проте ніяк не регламентувала наявність місць в прохідній частині списку. Квоти на мажоритарні округи зовсім не встановлювалися.

Список літератури:

1. Жеребкіна І. Фемінізм і сучасна філософія // Новий Образ. – 1997. – №1. – С.5
2. Пологих А.А. Гендерные различия в управлении и лидерстве // Лидерство и менеджмент. — 2016. — Т. 3. — № 2. — С. 73-86.

*Широбоков Ю.М.
м. Харків, Україна*

ПРОЯВИ ЛІДЕРСТВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ПОЛОНУ

В останні роки проблема, військового полону привертає до себе пильну увагу дослідників в різних сферах наукового пошуку [3; 5; 7]. На сьогоднішній день це питання дуже актуальне для Збройних Сил України, які беруть активну участь в антитерористичній операції (АТО) на сході нашої країни. За даними офіційних джерел більше трьох тисяч полонених, які перебували на території самопроголошених республік, було звільнено з початку конфлікту на Донбасі, але більше 100 військовослужбовців, досі знаходиться у полоні [1]. Саме тому, великого значення набувають аспекти лідерства та відповідальності військовополонених, особливо під час надання психологічної допомоги.

Проведене опитування респондентів (107 осіб), які пережили ситуацію військового полону дозволило визначити зв'язок категорій лідерства та відповідальності в умовах військового полону.

За свідченнями 91,6 % опитаних у психологічному середовищі полону категорія відповідальність, проявляється, як зворотна сторона прийнятого рішення. Військовослужбовці, які пережили ситуацію по-